

Да ли је дозвољено намирење доспелог потраживања наплатом из заложеног потраживања у тренутку када је дужник, односно поверилац заложеног потраживања у блокади ако у време успостављања залог потраживања није био у блокади?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-380/2011-16, од 14. новембра 2011. године)

Одредбом члана 46. став 2. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ“, бр. 3/02, 5/03, „Службени гласник РС“, бр. 43/04, 62/06, 111/09 - др. закон, 31/11 – у даљем тексту: Закон) прописано је да правна лица и физичка лица која обављају делатност могу међусобне новчане обавезе измиривати и уговарањем промене поверилаца, односно дужника у одређеном облигационом односу (асигнација, цесија, приступање дугу, преузимање дуга, уступање дуга и др.), пребијањем (компензација) и на други начин, у складу са законом.

Одредбом члана 46. став 3. Закона прописано је да правна и физичка лица која обављају делатност не могу измиривати новчане обавезе на начин из ст. 1. и 2. овог члана, ако су њихови рачуни у тренутку плаћања блокирани ради извршења принудне наплате, осим ако друкчије није утврђено законом којим се уређује порески поступак.

Чланом 48. став 5. Закона прописано је:

„Под средствима за извршење налога за принудну наплату подразумевају се динарска средства која се воде на динарским рачунима код банке, као и динарска противвредност девизних средстава код банке, **осим** средстава чије је извршење изузето законом, актом Владе, прописом Народне банке Србије, судском одлуком или одлуком пореског, односно царинског органа и средстава донација и хуманитарне помоћи, животног осигурања, прихода од приватизације, средстава за формирање робних резерви, средстава самодоприноса, судских депозита, средстава одређених за исплату по основу акредитива, средстава депозита за обезбеђење кредита, средстава буџета за исплату премија, субвенција и регреса, **средстава обезбеђења по уговорима прописаних законом** и другим прописом, као и туђих средстава на рачунима дужника.“

У мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-00151/2011-16 од 10. маја 2011. године, заузет је став у погледу залагања потраживања предузећа чији су рачуни, у моменту закључења уговора о залози потраживања, у блокади, чиме би повериоци били доведени у неповољну позицију, а само закључење уговора о залози потраживања у моменту када је рачун дужника, односно повериоца заложеног потраживања у блокади било би у супротности са чланом 46. став 3. Закона.

Међутим, уколико је уговор о залози потраживања закључен у моменту када рачун залогодавца потраживања није у блокади, односно уколико је закључен пре отпочињања поступка принудне наплате и блокаде рачуна дужника - повериоца заложеног потраживања, мишљења смо да би средства обезбеђења по уговору о залози потраживања, сходно члану 48. став 5. Закона, требало изузети из средстава за извршење налога за принудну наплату, обзиром да је уговор о залози потраживања, као акцесорни правни посао чији је циљ обезбеђење извршења

обавезе из основног уговора, прописан као средство обезбеђења управо у случају када дужник није у могућности да изврши своју обавезу из основног уговора.

У складу са наведеним, према нашем мишљењу, намирење доспелог потраживања наплатом из заложеног потраживања у тренутку када је дужник, односно поверилац заложеног потраживања у блокади, али у време успостављања залогe потраживања није био у блокади, није у супротности са Законом.